

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE SZKOLNE

Matematyka – poziom rozszerzony

Klasa 4

Ocena śródroczna lub roczna obejmuje zagadnienia ze zrealizowanych działań w odpowiednim okresie.

Ocena śródroczna

1. RACHUNEK PRAWDOPODOBIENSTWA

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypisuje wszystkie możliwe wyniki danego doświadczenia • stosuje regułę mnożenia do wyznaczenia liczby wyników doświadczenia spełniających dany warunek – w typowych sytuacjach • przedstawia drzewo ilustrujące wyniki danego doświadczenia – w prostych sytuacjach • wypisuje wszystkie możliwe permutacje danego zbioru • wykonuje obliczenia, stosując definicję silni • oblicza liczbę permutacji danego zbioru – w prostych sytuacjach • oblicza liczbę wariacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje regułę dodawania do obliczania liczby wyników spełniających dany warunek – w prostych sytuacjach • wykorzystuje podstawowe pojęcia kombinatoryki do rozwiązywania zadań o niewielkim stopniu trudności • określa zdarzenia: przeciwne, niemożliwe, pewne i wykluczające się • wyznacza sumę, iloczyn i różnicę zdarzeń losowych – w prostych sytuacjach • oblicza prawdopodobieństwo zdarzenia przeciwnego • stosuje twierdzenie o prawdopodobieństwie sumy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje regułę mnożenia i regułę dodawania do obliczania liczby wyników doświadczenia spełniających dany warunek – w złożonych sytuacjach • oblicza liczbę permutacji danego zbioru – w złożonych sytuacjach • oblicza liczbę wariacji bez powtórzeń – w złożonych sytuacjach • oblicza liczbę wariacji z powtórzeniami – w złożonych sytuacjach • oblicza liczbę kombinacji – w złożonych sytuacjach • stosuje własności trójkąta Pascala • wykorzystuje wzór 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza prawdopodobieństwo całkowite – w złożonych sytuacjach • ilustruje doświadczenia wieloetapowe za pomocą drzewa i na tej podstawie oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń • stosuje wzór Bayesa do obliczania prawdopodobieństwa zdarzenia • stosuje wzór Bernoulliego do obliczenia prawdopodobieństwa otrzymania k sukcesów w n próbach – w złożonych sytuacjach • stosuje wzór Bernoulliego do obliczenia prawdopodobieństwa otrzymania co najmniej k sukcesów w n próbach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje zadania o znacznym stopniu trudności dotyczące własności prawdopodobieństwa • udowadnia wzór Bayesa • stosuje własności prawdopodobieństwa w dowodach twierdzeń

<p>bez powtórzeń – w prostych sytuacjach</p> <ul style="list-style-type: none"> ● oblicza liczbę wariacji z powtórzeniami – w prostych sytuacjach ● oblicza wartość symbolu Newtona ● oblicza liczbę kombinacji – w prostych sytuacjach ● określa przestrzeń (zbiór) zdarzeń elementarnych dla danego doświadczenia ● wypisuje wyniki sprzyjające danemu zdarzeniu losowemu ● stosuje klasyczną definicję prawdopodobieństwa do obliczania prawdopodobieństw zdarzeń losowych – w typowych sytuacjach <p>podaje rozkład prawdopodobieństwa dla rzutu kostką</p>	<p>zdarzeń – w prostych sytuacjach</p> <ul style="list-style-type: none"> ● oblicza prawdopodobieństwo warunkowe – w prostych sytuacjach ● sprawdza, czy są spełnione założenia twierdzenia o prawdopodobieństwie całkowitym – w prostych sytuacjach ● oblicza prawdopodobieństwo całkowite – w prostych sytuacjach ● stosuje wzór Bayesa do obliczania prawdopodobieństwa przyczyny – w prostych przypadkach ● ilustruje doświadczenie wieloetapowe za pomocą drzewa ● oblicza prawdopodobieństwo sukcesu i porażki w pojedynczej próbie Bernoulliego ● stosuje wzór Bernoulliego do obliczenia prawdopodobieństwa otrzymania k sukcesów w n próbach – w prostych przypadkach ● podaje rozkład zmiennej losowej i przedstawia go za pomocą tabeli – w prostych przypadkach ● oblicza wartość oczekiwaną zmiennej losowej – w 	<p>dwumianowy Newtona do rozwinięcia wyrażeń postaci $(a + b)^n$ i wyznaczenia współczynników wielomianów</p> <ul style="list-style-type: none"> ● uzasadnia zależności, w których występuje symbol Newtona ● stosuje klasyczną definicję prawdopodobieństwa do obliczania prawdopodobieństw zdarzeń losowych – w złożonych sytuacjach ● stosuje twierdzenie o prawdopodobieństwie sumy zdarzeń – w złożonych sytuacjach ● stosuje własności prawdopodobieństwa do obliczania prawdopodobieństw zdarzeń ● stosuje własności prawdopodobieństwa w dowodach twierdzeń <p>oblicza prawdopodobieństwo warunkowe – w złożonych sytuacjach</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● podaje rozkład zmiennej losowej – w złożonych sytuacjach ● oblicza wartość oczekiwaną zmiennej losowej – w trudnych przypadkach <p>rozstrzyga, czy gra jest sprawiedliwa – w złożonych sytuacjach</p>	
---	--	--	--	--

	prostych przypadkach rozstrzyga, czy gra jest sprawiedliwa			
--	--	--	--	--

1. GRANIASTOŁUPY I OSTROŚŁUPY

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje w wielościanie proste prostopadłe, równoległe i skośne wskazuje w wielościanie rzut prostokątny danego odcinka na daną płaszczyznę określa liczbę ścian, wierzchołków i krawędzi wielościanu; sprawdza, czy istnieje graniastosłup o danej liczbie krawędzi wskazuje elementy charakterystyczne wielościanu (np. wierzchołek ostrosłupa) oblicza pole powierzchni bocznej i całkowitej graniastosłupa i ostrosłupa rysuje siatkę wielościana 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje kąty między odcinkami w ostrosłupie a płaszczyzną jego podstawy – w prostych przypadkach wskazuje kąt między sąsiednimi ścianami wielościanu – w prostych przypadkach rozwiązuje typowe zadania dotyczące kąta między prostą a płaszczyzną stosuje twierdzenie o trzech prostych prostopadłych do uzasadniania prostopadłości prostych w prostopadłościanach stosuje funkcje trygonometryczne do obliczania pola powierzchni i objętości wielościanu – w typowych sytuacjach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przeprowadza wnioskowania dotyczące położenia prostych w przestrzeni przeprowadza dowód twierdzenia o prostej prostopadłej stosuje i przekształca wzory na pola powierzchni i objętości wielościanów stosuje funkcje trygonometryczne i twierdzenia planimetrii do obliczenia pola powierzchni i objętości wielościanu – w złożonych sytuacjach oblicza miarę kąta dwuściennego między ścianami wielościanu oraz między ścianą wielościanu a jego przekrojem (również z wykorzystaniem trygonometrii) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania dotyczące miary kąta między prostą a płaszczyzną (również z wykorzystaniem trygonometrii) oblicza pola przekrojów prostopadłościanu i ostrosłupa prawidłowego (również z wykorzystaniem trygonometrii) stosuje twierdzenie o trzech prostych prostopadłych do uzasadniania prostopadłości prostych przeprowadza dowód twierdzenia o trzech prostych prostopadłych stosuje twierdzenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania o znacznym stopniu trudności dotyczące graniastosłupów i ostrosłupów oraz ich przekrojów (również z wykorzystaniem trygonometrii) przeprowadza dowody twierdzeń dotyczących związków miarowych w wielościanach

<p>nu na podstawie jej fragmentu</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza długości przekątnych graniastosłupa prostego – w prostych przypadkach • oblicza objętość graniastosłupa prostego i ostrosłupa prawidłowego <p>wskazuje kąt między przekątną graniastosłupa a płaszczyzną jego podstawy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • na rysunku prostopadłościanu (sześciianu) i ostrosłupa prawidłowego zaznacza ich przekroje – w prostych sytuacjach • oblicza pole danego przekroju graniastosłupa lub ostrosłupa prawidłowego – w prostych sytuacjach 		<p>o trzech prostych prostopadłych do rozwiązywania zadań</p> <p>oblicza pola przekrojów prostopadłościanu lub ostrosłupa prawidłowego (również z wykorzystaniem trygonometrii) – w złożonych sytuacjach</p>	
--	--	--	--	--

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował 80% wymagań na ocenę dopuszczającą.

Ocena roczna

1. BRYŁY OBROTOWE

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje elementy charakterystyczne bryły obrotowej (np. kąt rozwarcia stożka) • zaznacza przekrój osiowy walca i stożka oraz przekroje kuli • oblicza pole powierzchni i objętość bryły obrotowej – w prostych sytuacjach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje zadania dotyczące rozwinięcia powierzchni bocznej walca i stożka – w prostych sytuacjach • stosuje funkcje trygonometryczne do obliczania pola powierzchni i objętości bryły obrotowej – w prostych sytuacjach • wyznacza skalę podobieństwa brył podobnych – w prostych przypadkach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje funkcje trygonometryczne i twierdzenia planimetrii do obliczenia pola powierzchni i objętości bryły obrotowej – w złożonych sytuacjach • rysuje odpowiednie przekroje i oblicza pola powierzchni i objętości brył wpisanych w kulę i opisanych na kuli • rysuje odpowiednie przekroje i oblicza pola 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rysuje odpowiednie przekroje i rozwiązuje zadania dotyczące brył obrotowych i wielościanów wpisanych w inne wielościany • wykorzystuje podobieństwo brył i skalę podobieństwa podczas rozwiązywania zadań • opisuje funkcją jednej zmiennej pole powierzchni lub objętość bryły i określa jej dziedzinę oraz wyznacza jej największą albo najmniejszą 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje zadania o znacznym stopniu trudności dotyczące brył obrotowych (również z wykorzystaniem trygonometrii) • przeprowadza dowody twierdzeń dotyczących związków miarowych w bryłach obrotowych • wyprowadza wzory na objętość i pole powierzchni bocznej stożka ściętego

		powierzchni i objętości brył wpisanych w walec i opisanych na walcu rysuje odpowiednie przekroje i oblicza pola powierzchni i objętości brył wpisanych w stożek i opisanych na stożku	wartość (zadania optymalizacyjne)	
--	--	--	-----------------------------------	--

1. PRZYKŁADY DOWODÓW W MATEMATYCE

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
Uczeń: - przeprowadza proste dowody dotyczące własności liczb całkowitych	Uczeń: - przeprowadza proste dowody, stosując metodę równoważnego -przekształcania tezy przeprowadza proste dowody dotyczące własności figur płaskich	Uczeń: - przeprowadza trudniejsze dowody dotyczące własności liczb całkowitych - przeprowadza trudniejsze dowody dotyczące nierówności, wykorzystując zależność między średnią arytmetyczną a średnią geometryczną	Uczeń: - stosuje metodę równoważnego przekształcania tezy – w trudnych sytuacjach - przeprowadza trudne dowody dotyczące własności figur płaskich	Uczeń: - przeprowadza dowód nie wprost (np. dotyczący liczb pierwszych)

5. POWTÓRZENIE

Wymagania dotyczące powtarzanych wiadomości zostały opisane w propozycjach przedmiotowego systemu oceniania dla klas pierwszej, drugiej i trzeciej. Z kolei te z zakresu rachunku prawdopodobieństwa i stereometrii są opisane powyżej.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował 80% wymagań na ocenę dopuszczającą.